

***Krajsovsky Gábor*¹: *In minimo fidelem esse, hoc maximum est*²**

Emlékezés Dr. Erdős Mátyás atyára³

Esztergom, 2009. október 6.

Erdős Mátyás atyával 1985. június 15-én, papszentelési mise alkalmával ismerkedtem meg Esztergomban. Egykori plébániai ifjúsági hittantanáromtól, Bölcsvölgyi Zoltán atyától hallottam róla először. Mindig úgy emlegette őt, hogy „a régi jó spirituális”. Ő a negyvenes években Bölcsvölgyi atya lelki igazgatója és dogmatikatanára volt az esztergomi szemináriumban. Bölcsvölgyi atya beszédeiben oly sokszor emlegette Matyi bácsit - minden alkalommal egy-egy lényegre törő mondását is idézve -, hogy arra gondoltam, ezt az atyát nekem is mindenképpen meg kell ismernem.

Amikor Matyi bácsival először találkoztam - akkor őt már visszahívták Esztergomba, a Prímási Palotába⁴ - első utunk az épület kápolnájába vezetett. Ott röviden csendes adorációt végeztünk, majd néhány szót váltottunk egymással, a papszentelési mise előtt. Ezt a találkozót mintegy ötven másik követte, a rá következő 18 esztendőben. Korkülönbségünk ellenére hamar baráti kapcsolatba kerültünk (ez Matyi bácsival nem

¹ *Krajsovsky Gábor* (*1966) gyógyszerész, a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának Szerves Vegytani Intézetében egyetemi adjunktus. 1984-ben érettségizett Budapesten, a Piarista Gimnáziumban. A gimnáziumi érettségi évében, 1984-ben felvételt nyert a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karára, ahol 1989-ben gyógyszerész oklevelet szerzett. Ugyanebben az évben állt munkába a Szerves Vegytani Intézetben, ahol jelenleg is dolgozik. Vallása római katolikus. Nős, három gyermek édesapja. Erdős Mátyás atyát – akivel 18 esztendőn át (1985-2003) tartó baráti kapcsolatba került - plébániai hittanárán, néhai Bölcsvölgyi Zoltán atyán keresztül ismerte meg.

² A legkisebb dolgokban is hívőnek lenni, ez a legnagyobb.

³ Krajsovsky Gábor: Erdős Mátyás atya elmékedései, beszédei, előadásai II. Budapest, 2013. ISBN 978-963-08-5729-1 (kézirat)

⁴ Erdős Mátyás 2002. január 13-i levelében így emlékezik erre: „Bartl Lőrinc halála után Lékai be akart hozni Esztergomba. Tervéről értesülve azt írtam neki. A filozófiában azt tanultuk: »Melius est esse, quam non esse, mihi melius est hic esse, quam *ott* esse.« (Jobb lenni, mint nem lenni. Nekem jobb itt lenni, mint *ott* lenni.) Mégis kinevezett a Főszékesegyházi Könyvtár igazgatójának. Obedivi, ivi. (Engedelmeskedtem, mentem.)” In: Mészáros István: Árnyak és fények. Eötvös József Könyvkiadó Budapest 2008. 307-309.

volt nehéz). Matyi bácsi közvetlenségének köszönhetően első perctől kezdve úgy beszélgettünk, mintha mindig ismertük volna egymást.

Beszélgetéseink alkalmával sokféle emberi-, vallási-, teológiai- és egyéb kérdés került szóba, természetesen sok humorral ötvözve. Abban az időben Schütz Antal kétkötetes dogmatikáját olvastam, magyarul. Ennek kapcsán jó néhány olyan probléma is felmerült bennem, amelynek megválaszolása mélyebb teológiai rálátást és ismereteket kívánt. Természetesen Matyi bácsihoz fordultam. Ő pedig esztergomi szobájában letérdelt a könyvespolca elé, elővette a nagykönyveket és abból olvasott utána a kérdezett témáknak. Így tanárkodott velem. És én ezeket a válaszokat – érezvén súlyukat – eleinte emlékezetből lejegyeztem, a későbbiekben pedig már Matyi bácsi jelenlétében írtam le, odahaza kiegészítve. Mondhatni, hogy ami Schütz dogmatikájában nem volt benne, vagy számomra nem kellő érthetőséggel, részletességgel, azt Matyi bácsi válaszaiban megtaláltam (mindamelllett, hogy Schütz Antal dogmatikája a legkiválóbb dogmatika tankönyv). Ő is örült ezeknek a beszélgetéseknek, sőt még adott is nekem saját írásos anyagaiból. Amikor pedig számítógép került a családba (mert én még nem gép mellé születtem, mint a mai gyerekek), akkor ezeket a kéziratokat szövegszerkesztő program segítségével számítógépre vittem. Az anyagot (mintegy 100 oldal terjedelemben) témák szerint rendeztem, majd – ahogyan ez írásos anyagok készítésénél szokás – lektoráltattam. A lektor neves egyháztörténész professzor, Adriányi Gábor (ő Matyi bácsit szintén ismerte), akihez – a személyes ismeretségen túlmenően - korábbi családi kapcsolatok is fűznek.⁵ Az összeállításnak *Erdős Mátyás atya elmélkedései, beszédei, előadásai* címet adtam. Mottóként Matyi bácsi zsoltárokból vett próféciáját idéztem: Credo videre bona Dómini in terra viventium - Hiszem, hogy meglátom az Isten javait az

⁵ Adriányi Gábort 1959-ben - teljesen méltánytalanul és jogtalanul - kommunista nyomásra saját egyházi felettesei távolították el a budapesti Központi Szemináriumból. 1960-tól 1961-ig a Budapesti Orvostudományi Egyetem Orvosfizikai Intézetében „mindenesként” dolgozott. Ebben az intézetben édesapámmal, néhai Krajszovszky Józseffel (fizikus) egy évig munkatársak voltak. In: Adriányi Gábor: Egy élet nyomában. Kairosz Kiadó Budapest 2007. 78-81. Salacz Gábor: A Magyar Katolikus Egyház tizenhét esztendeje (1948-1964). Görres Gesellschaft München 1988. 222-224.

élők földjén.⁶ Az utókornak történő megörökítés végett az Országos Széchényi Könyvtártól ISBN számot kértem a 2006-ban véglegesített munkára, ezzel teljesen „hivatalossá” téve Matyi bácsi értékes gondolatait, amely várja jövőbeli sorsát.

Matyi bácsi lelki-, szellemi örökségéből további összeállításokat tervezünk, e téren is bízva az Isten segítségében és Matyi bácsi égi közbenjárásában.

Beszélgetéseink alkalmával Matyi bácsi többször idézte Versegly Ferenc - Az igaz bölcs című versét:

Nézd a búzakaralászt, büszkén emelődik az égnek, míg üres;
És ha megért, földre konyítja fejét.
Kérkedik éretlen kincsével az iskolagyermek,
míg a teljes eszű bölcs megalázza magát.

Erdős Mátyás atya is – szerénysége mellett – bölcs, teljesen “ortodox”, azaz igazhitű, tiszta fogalmi gondolkodású tanár és lelki-vezető volt.

Isten kegyelméből indíttatást éreztem mindezen értékek megörökítésére – mint Matyi bácsi „kései” tanítványa – azért, hogy mások is megkapják a választ ezekre a kérdésekre és előbbre juthassanak hitükben, életük céljának és értelmének a felismerésében. Az a sok lelki befektetés, alapos tudás, amelyet papi nemzedékeknek, majd az Esztergomi Papnevelő Intézetből 1952-ben állami parancsra történt elhelyeztetése után kicsiny falvak híveinek, továbbá lelki gyermekeinek, későbbi tanítványainak adott át, a mai napig bőséges termést hoz. *A legkisebb dolgokban is hívőnek lenni, ez a legnagyobb.*

Utolsó beszélgetésünk 2003. november 14-én történt. Matyi bácsi határtalan kedvességére és melegszívűségére volt jellemző az a mondat, amellyel akkor elbúcsúzott tőlem: „Gyere, mert az nekem mindig ünnep, ha veled találkozom.” Erre a hívásra – az Isten végtelen irgalmában való reménykedéssel – most már, ugyancsak Matyi bácsi gondolatával válaszolok lelkemben: „A mennyországban úgy lesz majd, mintha mindig pont akkor léptünk volna be – és ez tart majd örökké!” Ő most már

⁶ Zsolt 26,13.

ennek a lakóhelynek az ajtajában vár egyszer mindnyájunkat! Lelki örökségének megőrzése és továbbadása így legfőképpen azoknak a feladata, akikben az ő magvetése, őszinte hite, személyes példája nyomán alakult ki és szilárdult meg a *hiteles* Istenkép. Erre volt felemelő, szép példa ez az esztergomi emlékkonferencia.

Ezen a helyen is hálás köszönetemet fejezem ki a konferenciára szóló meghívásért és a megemlékezés lehetőségéért!